

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – QUẢNG BÌNH NĂM 2025****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)**

Đọc đoạn trích sau:

HẠ ĐỒ

Cuối năm lớp chín, tôi học bù đầu, người xanh như tàu lá. Ngày nào mẹ tôi cũng mua bí đỏ về nấu canh cho tôi ăn. Mẹ bảo bí đỏ bổ óc, ăn vào học bài sẽ mau thuộc. Trước nay, tôi vốn thích món này. Bí đỏ nấu với đậu phộng, thêm vài cọng rau om, ngon hết biết. Nhưng ngày nào cũng phải buộc ăn món đó, tôi đâm ngán. Hơn nữa, dù dạ dày tôi bấy giờ tuyển một màu đỏ, trí nhớ tôi vẫn chẳng khá lên chút nào. Tôi học trước quên sau, học sau quên trước. Vì vậy tôi phải học gấp đôi những đứa khác.

Tối, tôi thức khuya lơ khuya lắc. Sáng, tôi dậy từ lúc trời còn tờ mờ. Mắt tôi lúc nào cũng đỏ kè. Ba tôi bảo:

- Nhất định đầu thằng Chương bị hở một chỗ nào đó. Chữ nghĩa đỏ vô bao nhiêu rớt ra bấy nhiêu. Thế nào sang năm cũng phải hàn lại.

Mẹ tôi khác ba tôi. Mẹ không phải là đàn ông. Mẹ không nở bông phèng trước thân hình còm nhom của tôi.

Mẹ xích lại gần tôi, đưa tay nắn nắn khớp xương đang lồi ra trên vai tôi, bùi ngùi nói:

- Mày học hành cách sao mà càng ngày mày càng giống con mấm vậy Chương ơi!

Giọng mẹ tôi như một lời than. Tôi mỉm cười trấn an mẹ:

- Mẹ đừng lo! Qua kỳ thi này, con lại mập lên cho mẹ coi!

Không hiểu mẹ có tin lời tôi không mà tôi thấy mắt mẹ rung rung. Thấy mẹ buồn, tôi cũng buồn lây. Nhưng tôi chẳng biết cách nào an ủi mẹ. Tôi đành phải nín thở nuốt trọn một tô canh bí đỏ cho mẹ vui lòng.

Dù sao, công của tôi không phải là công cốc. Những ngày thức khuya dậy sớm đã không phản bội lại tôi. Kỳ thi cuối năm, tôi xếp hạng khá cao.

Ba tôi hào hứng thông báo:

- Sang năm ba sẽ mua cho con một chiếc xe đạp!

Mẹ tôi chẳng hứa hẹn gì. Mẹ chỉ “thường” tôi một cái cốc trên trán:

- Cha mày! Từ nay lo mà ăn ngủ cho lại sức nghe chưa!

Ba tôi vui. Mẹ tôi vui. Nhưng tôi mới là người vui nhất. Tôi đang hoang chia tay với những tô canh bí đỏ mà không sợ mẹ tôi thở dài. Dù sao thì cũng cảm ơn mày, cơn ác mộng của tao, nhưng bây giờ xin tạm biệt nhé! Tôi cúi đầu nói thầm với trái bí cuối cùng đang nằm lăn lóc trong góc bếp trước khi cung tay cốc cho nó một phát.

(Trích Hạ đồ, Nguyễn Nhật Ánh, Nxb Trẻ, 2019, tr.5-7)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0,5 điểm). Xác định ngôi kể được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 2 (0,5 điểm). Chỉ rõ thành phần phụ trong câu: “Cuối năm lớp chín, tôi học bù đầu, người xanh như tàu lá”.

Câu 3 (1,0 điểm). Phân tích hiệu quả của biện pháp tu từ điệp từ: “Ba tôi vui. Mẹ tôi vui. Nhưng tôi mới là người vui nhất”.

Câu 4 (1,0 điểm). “Mẹ xích lại gần tôi, đưa tay nắn nắn khớp xương đang lồi ra trên vai tôi, bùi ngùi nói:

- Mày học hành cách sao mà càng ngày mày càng giống con mấm vậy Chương ơi!”

Chi tiết trên gợi cho em cảm nhận gì về nhân vật người mẹ?

Câu 5 (1,0 điểm). Em có đồng ý với cách học “học gấp đôi những đứa khác” của Chương không? Vì sao?
(Trình bày khoảng 5 - 7 dòng)

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm).

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích vẻ đẹp của nhân vật Chương trong đoạn trích “Hạ đỏ” ở phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm).

Ước mơ là ngọn đèn soi sáng con đường đến với tương lai. Tuy nhiên, một bộ phận giới trẻ hiện nay đang sống không có ước mơ. Em hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) đề xuất giải pháp cho thực trạng đó.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM**

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)	Câu 1. (0,5 điểm)	Ngôi kể thứ nhất
	Câu 2. (0,5 điểm)	Thành phần phụ là trạng ngữ: cuối năm lớp chín
	Câu 3. (1,0 điểm)	Hiệu quả biện pháp điệp ngữ: - Biện pháp điệp ngữ giúp tạo nhịp điệu cho câu văn. - Nhấn mạnh niềm vui, niềm hân hoan của cả nhà khi nhân vật “tôi” đã kết thúc kì thi một cách tốt đẹp.
	Câu 4. (1,0 điểm)	HS dựa vào lời trích dẫn và đưa ra nhận xét phù hợp Gợi ý: Chi tiết trên cho thấy mẹ là người rất quan tâm, để ý và yêu thương Chương. Đồng thời câu nói cũng cho thấy sự xót xa khi Chương gầy đi do học tập nhiều trước kì thi.
	Câu 5. (1,0 điểm)	HS đưa ra quan điểm cá nhân và có lí giải phù hợp.
PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)	Câu 1. (2,0 điểm)	I. Mở đoạn: Khái quát vấn đề nghị luận II. Thân đoạn: <i>Chương là cậu học trò chịu nhiều áp lực trong học tập</i> - Học "bù đầu", “người xanh như tàu lá”, “mắt đỏ kè” vì thức khuya, dậy sớm. - Học trước quên sau, trí nhớ kém, phải cố gắng gấp đôi bạn bè. - Chương không than phiền hay bỏ cuộc mà vẫn kiên trì học hành. <i>Chương có tính cách hài hước, dí dỏm:</i> Cách cậu mô tả việc học và món ăn bí đỏ rất hóm hỉnh, giàu hình ảnh: “Tuyền một màu đỏ”, “giống con mắm”, “con ác mộng của tao”... <i>Chương là người sống giàu tình cảm, đặc biệt là với mẹ</i> - Dù ngán bí đỏ nhưng vẫn “nín thở nuốt trọn” vì biết mẹ thương mình, muốn mình học tốt.

	- Nhận ra nỗi buồn, sự lo lắng của mẹ qua ánh mắt “rưng rưng” → biết quan tâm, thấu hiểu. - Khi mẹ “cốc” vào trán cũng thấy đó là phần thưởng đầy yêu thương. - Biết ơn những vất vả của mẹ, biết ơn cả “tô canh bí đỏ” – biểu tượng của tình thương. - Khi thi đỗ, không chỉ vui vì thành tích, mà còn vui vì có thể khiến ba mẹ an lòng. Nghệ thuật: ngôn ngữ giản dị, giọng điệu hóm hỉnh; ngôi kể thứ nhất,... III. Kết đoạn: Tổng kết vấn đề nghị luận.
Câu 2. (4,0 điểm)	I. Mở bài: Khái quát vấn đề nghị luận: Giải pháp cho tình trạng sống không có ước mơ. II. Thân bài: 1. Giải thích: - Ước mơ là những khát vọng, mục tiêu tích cực mà con người hướng tới trong tương lai. - Sống không có ước mơ là sống không mục tiêu, không định hướng, không có khát vọng vươn lên. 2. Biểu hiện: - Sống buông thả, lười biếng, không quan tâm đến tương lai. - Thiếu ý chí phấn đấu, dễ chán nản, lệ thuộc vào người khác. - Chạy theo trào lưu, sống "vô định", "đâu cũng được", "làm gì cũng xong". 3. Hậu quả của việc sống không có ước mơ - Cá nhân dễ rơi vào trạng thái mất phương hướng, hoang mang, dễ bỏ cuộc. - Dễ bị tác động, dẫn dụ bởi những giá trị lệch lạc. - Ảnh hưởng tiêu cực đến tương lai, khó thành công, dễ tụt hậu. - Làm giảm chất lượng nguồn nhân lực của xã hội, ảnh hưởng đến sự phát triển chung. 4. Giải pháp khắc phục a. Đối với người trẻ: - Nhìn lại chính mình, xác định đam mê, khả năng và mục tiêu sống cụ thể. - Tích cực trải nghiệm, tham gia hoạt động xã hội để khám phá bản thân.

	- Không ngại sai, dám thử thách, kiên trì theo đuổi điều mình tin là đúng. <i>b. Đối với gia đình:</i> - Lắng nghe, định hướng nhưng không áp đặt ước mơ của con. - Khuyến khích con khám phá bản thân, tạo môi trường nuôi dưỡng ước mơ. <i>c. Đối với nhà trường và xã hội:</i> - Đổi mới phương pháp giáo dục, tạo điều kiện để học sinh phát triển toàn diện. - Truyền cảm hứng sống tích cực, khơi gợi khát vọng thông qua các hoạt động thực tiễn. - Tăng cường các chương trình tư vấn tâm lý, hướng nghiệp cho học sinh, sinh viên. III. Kết bài Tổng kết vấn đề nghị luận.
--	--